

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 4 frt. — kr.
 Félévre 2 " — "
 Negyedévre 1 " — "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos petitsor 5 kr.
 Nyilttérben 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésekénél 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda: a könyvnyomdában, a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.	Megjelen: Hetenként Szombaton.	Kéziratok: Vissza nem adtnak.	Kiadóhivatal: VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pénzes hirdetések és reklamatok ide intézendők.
---	--	---	--

Előfizetési Felhívás.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a már második évfolyamába lépő

„HALADÁS”

ezimű hetilapnak szerkesztését és kiadását Gyula-Fehérvárra tettem át. Lapomnak iránya, szelleme és alakja ez átültetéssel miben sem változik, csak új erők és szakavatott munkatársak közreműködésével gyarapodott.

Bátorkodom előfizetési felhívásomat szíves pártfogásukba ajánlani.

A „Haladás” megjelenik f. év. június 1-től kezdve hetenként egy szer Vasárnapon. Szükség esetén kétszer.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt.
 Fél „ 2 „
 Negyed „ 1 „

A megrendelést a „Haladás” szerkesztőségéhez kérem intézni.

Az előfizetési árak postautalvánnyal is beküldhetők.

Gyula-Fehérvárt, 1878. június hóban.

Teljes kész tisztelettel
Volz Bálint

Sok a baj.

Hetek, hónapok óta nem lehet mást hallani mint kongressust, mozgositást, egyezkedést, feldarabolást, seregelhelyezést határerősítést stb. úgy hogy a szegény ujságolvasó halandó kevésbé van tisztában vele mint az ki soha sem olvas. A multkor hogy egy távolabb eső faluba tévedt egy tollatforgató, a falu bírāja, az kérdé tőle van-e már háború? a jövevény elkezd erre politikájának kifejtését, ha ez bekövetkezik akkor nem lesz, ha ez nem

tágit akkor lesz, ha ez meg amaz lesz, akkor nem lesz —

A bíró egy darabig csak hallgatja s azután komolyan kérdi: Uram! várjon csak, éhes e ön? — Hogyne bíró uram, — kérek azonnal valami hus félét. A bíró erre elkezd fejtegetni, hogy mennyivel táplálabb a hús mint a vetemény, de zöldség is kell s ha eső nem lesz, a zöldség kiszárad, e nélkül az állat nem legelhet s így most kérdés lesz e vágó marha jövevénye? — A jövevény erre bosszusan vág bele: Bíró ur én most

vagyok éhes, kérem van vagy nincs ennivalójuk? — Hát hirlapíró uram, miért nem mondja kereken ki, nincs még háború! Én nem kérdeztem, hogy lesz-e vagy nem lesz-e, honnan tudnák azt maguk? Aztán minnek is beszélnek annyit róla, török magukat mindenfélével. Én látja csak azt tartom vagy lesz vagy nem lesz — annyi bizonyos hogy még nincs. Ennyi elég nekünk, ettől nem fáj fejünk s ezért nem is olvasunk lapokat.

A maga nemében a falu bírjának igaza van. Oh boldog falusi nép! Mennyivel rosszabbul vagyunk mi — kiknek nem saját magunkért — hanem az előfizetőkért — akarva, nem akarva politizálnunk kell. Az igazat nem tudjuk megmondani, — de minthogy kell valamit mondani, mondunk tervet, eselszövényt, combinatiót, tessék kiokosodni belőle.

Legtöbb lapnál így gondolkoznak. Kapunk hírt ezrivel, belőle visszavonnak kilencszázkilencvenkilenczet, de nem egyszerre, hanem egymásután, mikor már csak egy van visszavonni való, akkor már vagy háborunk van, vagy ha nem kész az újabb kacsaered.

Azért mi megelégszünk az események regisztrálásával. Elmondjuk a mi bizonyos.

Bizonyos, hogy a kongressus összetült de még bizonyosabb, hogy a fegyverkezés mindig nagyobb mérveket ölt s nagyobb adósságba viszi be az államakat.

Bizonyos, hogy a delegációknak ülései véget vetettek, bizonyos,

hogy a 60 milliót megszávták, a miből folyólag bizonyos, hogy Andrassy egy szép köszönő beszédet tartott, — de legbizonyosabb, hogy e 60 millió el is költetik.

Bizonyos, hogy a szultán megígérte Layardnak, az angol nagykövetnek, hogy többé nem csapja el a ministereit, — de hogy ezen ígéretét még is tartja az már nem bizonyos.

Bizonyos, hogy a német császár, fiát helyettesé kinevezte, de az nem bizonyos meddig viszi ezen új hivatalát. Bizonyos, hogy Bismark agyon akarja ütni a socialismus de majdnem bizonyos, hogy az nem fog neki sikerülni ha sikerül forradalom lesz belőle.

Bizonyos, hogy a kongressuson Bratianu és Cogolniceanu roppant memorandumot visznek magukkal, melyet ott kongr. tagok közt szétosztanak, de nem bizonyos hogy ér az a memorandum valamit.

Szerbiából Risztics meg a congressusra, Milán otthon marad, de bizonyos, hogy ha így folytatja — a jó szerbek egyszer neki is leütik a fejét. Már is nagy az elkeseredés azon számtalan kivégeztetés miatt, melyet ez a kis Milánka merészel elrendelni. Addig jár a korsó a kutra, mig eltörik!

Borsszemek

Holmi Feketevárról.

A községi választásnak alig szakadt vége s már is újabb választások előtt áll Feketevár egy része. Első helyen jön a rabbi választás.

TÁRCZA.

Alajkához.

Álmodtam. Gondjaim sötétin át
 Szellemed küldé fénytelt sugarát,
 Kínzó keserűm kölként foszla szét
 Nem állá ki lelked derületét.

Közeledtél. Mint hajnal keltekor
 Harmattól telve reszket a bokor;
 Szívem megszállta égi üdv, varázs,
 Alig hittem, hogy mindez álmodás

Megszólalál. Hangodban menny dalla
 Leikem ifjult, üdvözült általa.
 Sovárgó ajkom ajkodon pihent,
 Erzém az égi kéjt, a végtelent.

S fölébredék . . . Mint lenge nő alak,
 Nemednek gyengéivel láttalak.
 Szellemed elveszté fénsugarát,
 Sötét minden, — Lánykám, jó éjszakát!
 Rajner J.

A kik hiven szeretnek.

Elbeszélés.

Irta: Kádbéó Ferencz.

Folytatás.

Oh! ez oly kín nekem! S lásd csak az kárpótól az ilyen nehéz órák keserveért, hogy te oly jó, oly édes vagy hozzám, s

oly hiven szeretsz édesem; e nélkül régen elvesztem volna! Ugy-e szeretsz aldott Ágnesem, s szeretni fogsz mindig! Így, így! jer közelebb hozzám? Ugy-e enyém vagy egészen aldott jó Ágnesem!
 — Na lásd — szolt a hölgy, átölelve Albertet, — így szeretlek, beszélj hozzám édesen; ölelj meg, — csokolj meg — s üzd el a bánatos hangulatot, melyek csak szebb óráink boldogságát rabolják el. Szeress engem: mert én oly lángolóan szeretlek! S mi kell ennél több! Ne zúgolodj! Ha jönne nap, midőn veszni kell e boldogságnak, — akkor meghalunk együtt: itt hagyjuk e hideg világot, s egyesülünk ott a szép haláiban. És ha nem lehettem itt „e földön egyedül kizárólag a tied: ott legalább nem fog téled senki, senki elválasztani; ott a tied leszek édesem s annál édesebb leend szemecinknek a végtelenség álma, mennyivel nagyobb valának itt szenvedéseink a fájó ébrenlétben!” —

Elhallgatott, s szemei bensőséggel függtek kedvesének lángoló arczáin; az pedig átölelte a bájos alakot, s mély ballgatásba merültek.

Künn zúgott a szél, s meg-megjajdult fájdalmasan csapkodván egy-egy ház szögletébe; majd újult erővel kapta fel magát, s rohant végig a széles utcán, vizes havat kergetve maga előtt és tele-

hajgálva a sarkon álló egyház kőszentjeit, örült sikojjal vágatott tovább.

II.

Korábbi évek.

Képzelnék önök egy szőke nőt, magas termettel, angyali fej, — felséges vállak és karokkal, s oly ajkakkal, melyek láttára elbűdül a férfi szív, s melyek egyetlen esőjáért egy öröklét üdvét áldozhatni; vegyék még hozzá, kedves olvasóm, azt a kibeszélhetetlen szép arany sárgás szőke haját, mely fejét pazar mennyiségben ellepé, — azt a parányi kis lábakat, melyek alig valának nagyobbak, mint egy 10 éves gyermekéi és ez Ágnes!

Ilyen vala ő, s már három év óta férjezett, s alig 20 éves.

Egy bájos alak, melynek megjelenése fényt, melegét, virágzást, áldást vitt a szívbe, mely őt szereté, — s kárhoztott annak, ki epedett utána, de érzelmei nem viszonzatának.

Atyja egy tehetsős fővárosi kereskedő ki értelmes, jó ember lehetett; de ki csak azt nem tudá, hogy miáltal lehet egy szívet boldoggá tenni; — ki azt hívé, hogy lehetetlen, mikép a nő a tisztességes külsejű s jó állású férfit ne szerethessen. Korunk búsítóan elterjedt anyagiás

irányulata annyira befészkelte magát a családi életbe is, hogy komolyabb megfigyelés után nem lehet el nem szomorodni a fölött! A nőtől ma leggyakrabban nem az kérdeztetik, midőn az ajánlott kőrő felett kifogásait érvényesíteni akarja, hogy tán nem szoriti azt; de, hogy tán fogatával, hivatalával, állásával nincs megelégedve! —

A szívnek első szükséglete mindig az, hogy szeressen, hogy énmagával legyen elégedett; mert, ha szeret — akkor kész önmegtágadásra, nélkülözésre, míg ha legnagyobb kényelem fog is bennünket körül, ha szívünk sivár, ha nem szeret, ha vágyai nem teljesülhetnek, — bármily gazdagság s bőség közepette is csak tengődhetünk. És nem az hivatásunk e földön, hogy ennyi meg annyi ezerre gyűjtve vagyonunkat csak anyagi élvezekben keressük vágyaink netovábbját; de, hogy szeressünk, s nemesebb részünket kifejtve, a sirnál nyugodt kebellet álljunk, hogy életünkben énmagunknak is elegendettünk és magasabb, nemesebb vágyakkal is birtunk.

Leányát az öreg Báldi András uri modorban nevelteté; nevelőnkben nem volt hiány soha, s Ágnes, midőn kifejtett hölgygyé lön, sok ismerettel birt; de lelke alapjában szegény és üres vala.

Művelt leány volt; szerette szülőit

Képzéljük, mily boldog egy ily rabbi-candidatus. Mennyi mindenre kell gondolnia és mennyi mindent gondolnak róla.

Ő így gondolkodik. Egyiknek kell orthodox, másiknak kell neolog. Leszek én egyiknek ortho — másiknak neo — log. Legjobb ha személyem a kettő közt lóg. Egyiknek kell ifju, a másiknak kell családapa. Ezt úgy egyeztetem össze, hogy leszek én a családapák apja, ennek folytán az ifjaknak nagyapja leszek és aztán jaj az unokáknak. Legjobb lesz tehát egy se hideg, se meleg, se csökönös, se magas róptü beszédet tartanom, ha nem veszik észre mily bölesén veszem a közéletet, akkor nem érdemesek arra, hogy birjanak.

A község legtöbb helyt így elmélik: Legyen ember a talpán s szelíd mint a több éves bárány, tartson minket rendben s ne lovagoljon nyakunkon. Legyen éles szeme s tudjon öt ujján szükség szerint váltva nézni. Legyen végre jó szónok — s minthogy mi jó magyar hazafiak vagyunk: beszélhet szépen németül!

Sajnos nemcsak azokra, kik választanak, de a többi, máshitű hazafiakra is, hogy legtöbbször így van. Kívánatos, hogy halljunk — egy magyar beszédet is az igaz vallás ihlett csarnokában. Oly szívesen mennénk oda hallgatni a magyar szót!

Különbén Feketevár díszes zsinagógájában hallottunk már, — a nem rég lelépett tisztes ferfitől — még férfiasága delén — szép magyar szót; sőt eszünkben van, hogy az imaház előtt hazafias érzülettel telt, politikával fűszerezett üdvözlő beszédet mondott az átutazó kormánybiztoshoz intézve. A megválasztott rabinak ajánljuk lépjen ez irányban elődjé nyomdokába, és akkor részeseülend azon tisztelet s becsülésben, melylyel elődjének nemcsak hitsorsosai, hanem e város más hitűi is adóztak.

Me; kell yallanunk: a zsidó ember — okos ember. Tanulni tud — mert van mivel. Telik a tudományra s telik a vágott dohányból is. Kérjük legyen vágott dohányuknak szüz magyaros illatja! Ha ily dohányt füstölnek váljek egészségükre — a magyarok pedig örömeire.

Percig sem kételkedünk a hazafiságukban — már azért sem, mert sok adót fizetnek, — de azért így júnk csak a jövőért! Hebron vő gyének szép esemetein, a jövő biztos zálogaként esuesorodó ifju

és barátneit: mert azt már úgy hozta a dolog természete; de, ha lelkét megfigyelte — s ezzel gyakran, mindig foglalkozott, — nagy úrt látott abban; vágyodott valami után, minnek nevet nem adhatott, valami fajt, minden ok nélkül, s gyakran vette észre magát kis szobájában ülve, s a városligeti berken elmerengve, hogy szemei könnyektől nedvesek. Miként a virág, ha kivétetett a földből, melyen először hajtá bimbóját, s a szobába vite megtagadod tőle a napot, öntözd, ápold bármilyen nagy gonddal — hervadni fog s hullatni színevesztett leveleit: Ágnes is pazar kényelemben, beöltetve minden kívánsága — élt; de lelke, szive vágyai elmélttetének, s ő csak jó napokra, de boldogokra nem emlékezett.

Nem nyugalom, kényelem, de lán-golás kell a szívnek, hogy megelégedett legyen; s ki azt hiszi, hogy szive szavát bilincsbe verve — boldoggá lehet: tévedéseért bünhődni fog! —

Tizenhét éves volt már Ágnes, midőn atyja egy napon anyjától kísérve, szobájába lépett, s tudatá, hogy estvére vendégei lesznek, kik között egy esinos ifju ember, — ki párszor azelőtt bálokban udvarolt Ágnesnek, — komoly szándékkal lép a házba.

Ágnes meglepetés nélkül hallá a hirt-

virágain magyaros üde hamv terület el, hogy a magyarok istene tartsa meg őket így e hazának és ha majd eljő a boldog polgári házasság évada — tartsa meg őket — nekünk is.

Térjünk másra. Feketevár alig fejező be választását, már is a bösz sors betegé tévé a mestert és felesomázkodnak a dolgok oly helyettesre, kinek magának is sok a esomója. Kívánjuk, hogy e esomós helyzettel mielőbb megszabaduljon a mestert, a helyettes és a város. Mindegyik félnek jobb lesz az így. Vezérelje isten ama doktori kést, mely ugyan innen távol végez mütétet, de azért városunk gordiusi csomóját is megoldja.

Feketevárt eltöröltetik e közmondás: Annyit ért hozzá, mint a hajdu a harag-öntéshez. Feketevárt mindenhez ért, mindenre született az atyánkfia.

Ennélfogva jogot s igazságot oszthat s bíraskodhatik az, ki eddig csak kormányzott. És ki eddig a piaci rendezést és a koresmak nyugalmát vezette, hogy ne érte a magasabb számtant. A kettős könyvitel nem genirozza a nagy férfiakat. És zsolozsmát zengjünk istennek — mi mindenre eleve megszületünk.

A feketevári „lángos oltorjánok” sikerült Junialist rendeztek. Tudvalevőleg e derék esztálynál minden ég, minden csupa tűz. Pláne a táncban mindenke tüzes, s a kit ily tüzes a kebelére tűz, annak a sylfid alaknak is olvadnia kell. Legtöbbje a táncosnőknek odaadással lobogott, égett, lángolt s egy jeles tüzoltónak sem jutott esz. Ebe ennyi tűz láttára megfuvatni a vész harsonáival a „Trá — ráh” — t.

Gonosz esontok ezek az oltorjánok — szerettek volna ily tűz mellett elhamvadni!

Mint mondtuk, minden tüzes volt. Mint az egykori feketevári borpilula nevű tanár mondta egy volt képviselőhöz intézett fáklýásmenetkor: Tűz van a légben, tűz van a kebelben, tűz van a tűzben s tűz van a vízben.

Ama kegyeletos emlékü ferfiu feledé: hogy tűz van a borban is. A mi derék tüzoltóink elmondhatják ezt, mert jó bort ittak — a magunkkal vitt bort értjük itt s nem az arendások szokott mestereséges borát, melytől másnap is egy egész Gehenna ég az emberi gyomorban.

Különbén kívánjuk tüzoltóinknak hogy mindig csak ily tüzes mulatsággal foglalkozkodjanak és tüzes szemek sugáraitól lángra gyujtva a házasság szerencsés lajtorjájával fékezzék tüzeiket és ha az emberi

s mint engedelmes gyermekhez illik, jól fogadta vendégeit.

Azután Lázárfi Ágost naponkénti vendége lett a háznak, s pár hó múlva megkérte Ágnes kezét.

S Ágnes mit tehetett? Apja s anyja böles tanácsára, melyekben világosan megmagyaráztatott, hogy a „szerelem s kunyhók” korszaka rég lejárt, s hogy az ember mindig boldog lehet, ha egy oly férfit kap férjül, ki az államvasutak főmérnöke s a mellett még művelt uri ember is, — elfogadta kérését jegyesének, s pár hó alatt nejevé lön.

Nem szeretett addig sem, de érezte hogy férjét sem szereti! Boldog nem volt, s minél gyakrabban felmerült lelke előtt a kérdés, hogy ő is arra teremtette, miért nem boldog hát — önkénytelenül felelt az elnyomott szív, hogy mért nem szeretett.

Elein erőszakkal nyomta el szívének fel-felcsillámló vádjait; de végre szomorú lemondással ismerte el annak valóságát.

Igy élt tehát, s bár kimondhatlan szenvedései valának: kisebb örömeiben még sem vala szegény. Ha látta atyja, s különben jó anyjának örömet, hogy leányuk mily előnyös parthiet tett, — s ha vendégei közt ülve atyjának megelégedését nézte, melylyel férje s felőle szólt, — minden erejével ráerőszakolta magára a hitet, hogy a boldogság ez, s hogy más boldogság nem létezik. (Folyt. köv.)

hajlékon ütne ki a remboló tűz — más jzák meg hirtelen a tetőt, legyenek urai a vésznek, mely bennünk sokáig meg ne látogasson, mert e nélkül is szívesen mondjuk: Tüzoltó uraim éljenek!

Feketevárt újabban is választás lesz. A reformáció emberei választanak papot.

Dacára s reformacionális érzületnek-ajánljuk: hogy maradjanak meg a dinasztia mellett.

Arma virumque cano. Egy lelkes, dinastiabeli tag jelentkezett. Fogni kell az alkalmon.

Tagadhatlan, hogy a magyarosság, a magyar nyelv és irodalom sokat köszönhet a reformációnak. Iróink és költőink díszét szép számban képezik reformatu-sok. Olyant kell tehát választani kinek értelmét a szövegezés szépsége s az előadás ékessége mulja csak felül.

Van egy ilyen lelkes városunk fia. Ősei is mind lelkesek voltak. A „lelkes” szóból alitterációval kijön annak neve, s aztán győzőn az kinek neve is: Győző!

Lesz nemsokára még egy választásunk. Legközelebb elmondjuk, hogy Zatlattnáról vagy a Szilágyságból választjuk-e képviselőnket? Ismerjük őket, — mindkettőjüket — egyelőre mérlegelünk, latba vesszük őket s aztán a kevesebb eredményűt — természetesen elejtjük, nem a simáról, hanem egy magas tetőről. Qui vivra, verra! Robillard.

Torda 1878. Junius 6-án

III-ik közlemény

Torda-Aranyos megyéből a magyar kis birtokosok országos földhitel egylete tőkésének megalapításához, mint alapítók alább írt egyesek községek írtak alá:

31. Betegh Sándor	100 frt.
32. Szentkirályi Gábor	100 „
33. Joannes Péter	100 „
34. Kövend közönsége	100 „
35. Bágyon közönsége	100 „
36. Nagy Oklos „	100 „
37. Al-Jára „	100 „
38. Bikalat „	100 „

A fennebbi összegekről kiállított alapítási okiratok, a magyar kis birtokosok országos földhitel egyesületét létesítő bizottságnak jelen 1878 ik év junius 6-án fel lettek terjesztve. —

Br. Kemény György főispán.

Hogy lehetne biztosítani a békét?

Egy párisi lap, mely komolyan tréfás, vagy tréfás komolysággal szokott néha írni, a nagy kérdést, hogy lehetne a békét biztosítani, így oldja meg:

Honnan jö minden szerencsétlenség? A diplomataktól.

Hogy lehetne tehát minden szerencsétlenséget megakadályozni?

Ha megmentenők magunkat a diplomataktól.

Ez quintessenciája annak, a mit még mondani akarok. Hogy a világot boldogíthassuk, saját külön összeesküvönket utasítottuk, hogy egy jól átgondolt tervet készítsen. Ime a terv:

Junius 13-án összeül Berlinben a kongresszus. A kongresszusra legalább husz igen tekintélyes diplomata indul el. Ezek vezetik Európa sorsát, kik a békét megakadályozzák, a háborút provokálják, tesszék és szeszélyök szerint.

Ha tehát — a berliniek — e férfiakat hatalmukba keritenék — ha ártalmatlanná — tennék — őket! —

Hah, ez volna aztán az élet! De hogyan érzök el azt? Erőszakkal? Pfüj, a berliniek tisztelik a vendégeket és a diplomataktól vendégek lesznek. Tehát szeretetreméltósággal és pedig a legéberebb faj szeretreméltósággal.

Mindenekelőtt tehát:

Berliniek, a bor, melylyel itatni fogjátok a diplomataktól, oly édes legyen, hogy a legszebb leány esőjja hozzá képest méregkeserűnek tessenek.

Az ételek, melyeket elébök tesztek, legyenek oly felségesek, hogy az égbe szálló illattól a boldogultak azt kiáltják: Nem kell többé fölmelegített Ambrózia!

Színházakba a világért se ereszsztetek, mert a diplomataktól távol kell tartani az unalmat.

Zenéljetekek nekik, de oly behízeltleg, szivethódítólag és tisztán, hogy a természet dallousai önként mondjanak mestersegeikről; — de a zongorákat küldjétek el Berlinből, messze, messze.

Szemeik elé ne engedjetekek más nőt, mint ki legalább oly szép, hogy az ég angyala is szívesen elkarhoznék érte.

Mindezekkel vegyétekek őket körül és ringassátok el. Altassátok el és hozzátok őket boldog önkívüliségbe, hogy többé föl ne ébredjenek; hanem örökös édes álmodjanak.

És aztán?

Akkor megmenekültünk tőlünk, az örök béke kezdetét veszi, mert nincs többé senki, ki azt megzavarná — mestersegből. (M. H. u.)

POLITIKAI HIREK.

Törökország belválság előtt áll. Abdul Hamid szultán ingerült, beteges. Azt állítják örülési jelek mutatkoznak rajta.

Ozm n pasa, a plevnai hős tegnapelőtt kihallgatást kért szultántól, de a szultán őt ok nélkül elutasította.

Murad exszultán halálos beteg. Naponként halálát várják.

Legújabb hír szerint az osztr. magyar had e-eg berukkol Boszniaába; először is Antivarit szállja meg.

Rumeliában a fölkelés mind nagyobbodik.

Vilmos császár még mindig lázban van. Erős bágyadtság uralkodik rajta; karján a daganat növekedett.

A czárné súlyos beteg. Heves láza van.

A pápa a szocialismus ellen köriratot intézett a németországi egyházhatóságokhoz.

A congressus egy hétre van tervezve. Azaz f. hó 13. tól 20-áig.

Orosz lapok monarchiánkról napra ellenségesebben nyilatkoznak szerintők a jelszó: „Angliának minden, Ausztriának semmi engedmenyt. Mit mondanának a szerbek, ha Ausztri-Magyarorszáért valamit tennének.” — E szerint a szerbek még mindig kedves gyermekei a kan-sükás atyuskának, vagy is a czárnak.

Mi részünkről nem kértünk semmit szerbiából, sőt kívánjuk, hogy a mennyi szerbünk van, azok is mentől előbb elhagyjanak. De megtisztulna a bánat, a bácska s a többi szép vármegyeyeink!

Görögország újabban újra hetvenkedik. Nagyban fegyverkezik és megharagitotta egyedüli pártfogóját: Angliát. Épen jókor kis Grecia, csak rajta, ha így foly a dolog, területnagybodást kapsz: ad calendas graecas!

A román hadseregben nagy mérveket ölt az orosz lázítás, el annyira, hogy ha Romániában kitör a válság, a román sereg az oroszokhoz pártol át.

KÜLÖMBFELEK.

— **Ö felsége** a király augusztus-hóban incognito a párisi világtárlatra utazik. A királyné ö felsége Valéria főhercegnővel a nyárat Isiben fogja tölteni.

— **Hymen.** Gy. fehérvári kir. aljárásbíró Elekes Albert, néhai elfelejt-heten emlékü Elekes Károlynak fia — f. hó 6-án oltárhoz vezette legderékabb polgárának Csiki Kristófnak bájos leányát Mathildot. — Mendl Lipót, városunk egyik legtehetősebb és köztiszteletben álló polgárának fia, f. hó 10-én tartá esküvőjét Fogarason Fleissig József tekintélyes fogarasi kereskedő egyetlen, mind kellem mind földi vagyonban egyaránt gazdag leányával. Esküvő után a boldog pár kéj-utazáshoz fogott, s elrobogtatja a vasut őket a párisi közkiállításához. Mindkét párnak szívükből kívánjuk, hogy az ég áldása kísérje lépteiket.

— **A hadsereg** mozgosítása megkezdődött. Az egyes századok kiegészítése nagyban foly. Gyula-Fehérvár környékén minden hadkötelest behívtak. Gyula-Fehérvárra — a mint jelezve van — két hét alatt 48.000 ember pontosított össze. A raktárakban, a sítőképekben lázasan dolgoznak. A szomszéd falvakban katonai lakások vétettek fel, mert a helybeli várban nincs már hely.

— **A budapesti** távirásók közül 52 hadköteles. Ebből behívás alól felmentetett 30. A tábori távirda készülékek, kocsik az erdélyi pontokra már elküldettek. Gy. Fehérvárra 4 távirai szerkesztői érkezett. A várban megtekinthetők,

— **A gy-fehérvári** izr. közönség a nyugalmazott öreg rabbi helyébe Weiss Kálmán, művelt embert választották — nem akarunk itélünkkel ugyan sietni, azonban az előjeléktől itélve ez is megallja a sarat, mint elődje.

— **A gy-fehérvári tüzoltók** ma álsunkar, illetőleg junialusukat f. hó 10-én tartották meg az ugynevezett „új világban” katonazene mellett. Volt jó kedv, táncz éjfélt utáni

— **M-Igenben** f. hó 10-én sikerült Junialist tartottak. Kívánjuk, hogy a mily bőségben megvolt a jó kedv e mulatságon, oly bő legyen az aratásuk is.

— **Olvasó-egyletet** akarnak a gy-fehérvári polgárok alakítani, bravo! — éljenek! ezen annyira üdvös czél előtt, mi is elmondjuk Ko s th Lajossal: uraim! le a kalappal.

— **Magyar-Igen mezőváros** részére engedélyezett országos vásárok alkalmával begyűjtendő helyi pénz, jelesen a szűtesekre nézve, annyira tulajdonított és magasra van szabva, hogy tovább szó nélkül hagyni nem lehet, ugyanis egy kis sátorka helyért 1, mond: egy forint vétetik, pedig van eset reá akárhány, hogy némely szűtesnek az egész portékája alig ér 10-15 frt., valljon nem volna-e jó, ezen Budapesthez mért tulságos díjt mérsékelni?

— **A hidegtelek** tökéletesen kimarad, ha a beteg a láznáján korán reggel éhgyomorra 20-30 csepp rozsmarin-olajat egy leveses kanálnyi vízben megiszik; — az olajat a gyógyszerházból kell venni 2 krra, ennyi elég egy személyre egyszerre.

— **Szerény kérdés a gyula-fehérvári rendőri hivatalhoz.** Van-e tudomása arról, hogy polgár Csereginedik siketnéma és elmeháborodott leánykája az utcákon és piaczon magára bolyong, s már többször volt eset arra, hogy jelesen a bérkocsik legázolták volna, ha nem menti meg egy-egy jó ember a bizonyos véstől; ha van, minek tennie is kell — szándékozik-e valamit lenni a szerencsétlen érdekében, avagy magára vesz minden felelősséget azon esetre, ha a nagyon valószínű szerencsétlenség, azt érne fogja — azt halljuk, miszerint az atya folyamodott volna a városi tanáchoz gyermeke valami uton módóni elhelyeztetése végett — ha tette, eredménye is nincs,

azonban a mostani rendőri hivatalról azért is jogosan tesszük föl azt, miszerint hivatalából is kifolyólag úgy az irt, valamint minden tekintetben erélyes eljárást fog kifejezni, mivel mint mondani szokás as új seprű jobban seper.

— **A helybeli** irgalmas szűzek (apácák) zárdájában a zárvizsgák f. hó 27-én tartatnak meg. A mint a németül szerkesztett programmból, kivethetük, a vizsgák erdekes zene-előadásokkal lesznek füzerezve.

— **Halálozás.** Skalnitzky Antal híres építész Budapesten; Balogh Zoltán jeles költőnk Tokajban és Fogarassy János m. akadémiai tag, híres nyelvész s legfőbb itélőszéki bíró Budapesten elhunytak.

— **Halálozás** Darabánth Lajos, hátszegi gyógyszerész f. hó 1-én élte 25-ik évében hirtelen kimult. Béke poraira.

— **Necrolog.** Nagy György mint férj, a maga és gyermekei: Miklós, s ennek neje Gegesi Anna, és gyermeke: Mihály, neje Fodor Ilka, Juliánna s férje Balla József, elhalt leánya Anna Kleinhempel Adolfné, gyermekei: József, Berta. — a megboldogultnak mostoha anyja özv, Turbucz Józsefné, testvérei: Turbucz Mária, Érsek Gergelyné és családja, Turbucz Ferenc és családja s minden közebbi és távolabbi rokonok nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett jó neje, a felejtethetetlen édes anyja, illetőleg *Turbucz Anna* hosszas, gyötrelmes szenvedés után folyó év és hó 10-én, életének 48-ik évében, szívbajban meghalt. Béke poraira!

Özv. Venczel Mártonné, szül. Jakab Anna, a maga és gyermekei: Venczel János és neje Orlandi Julia, Venczel Márton és neje Kovács Borbára, Venczel Anna, férjezett Vlasz János, Zsuzsánna; és unokái: Venczel Lajos, Dénes, Piroška, Nina, Gejza, Margit, Liza és Gyula, valamint minden távolabbi rokonok nevében fájdalomtelt kebellet jelenti, hogy a felejtethetetlen jó hitos társ, atya és nagyatyja *id. Venczel Márton* életének 60-iki, boldog házassága 40 évében folyó hó 6-án esti 9 órakor tüdőszélhűdés következtében az örök hazába költözött. Béke poraira!

— **Tessék fizetni és aztán eszokolni.** Deesen a kékési inségek javára rendezett jótékonyezési mükedvelői előadásán, Pongrácz Boldizsárné ö nga egy esókot boesátott árverésre. Az árverés megkezdődvén, a legtöbb ígérő 11 forint 20 krral nyilvánosan birtokába vette az árverés tárgyát, mely muló, de édes volt. Meg kell jegyezzük, hogy szerkesztőségünk tagja Robillard ur — az illetén árverésnek előleges hirdetés nélküli megtartása ellen a jövőre nézve tiltakozik, és a távollevő, elmaradt árverelni szándékozik s így tehát a maga nevében is nyíltan kimondván, hogy az ily árverés nem perrendszerű és ha netán a jövőben egy bájos hajadon is árverésre boesátana ily esemegeárut a hirdetésnek a hivatalos lapbani hiánya miatt semmiségi panaszt fog beadni.

— **Spitra** Henrik n-szebeni vasuti állomási főnök Tövisre tétett át.

— **S z i n h á z :** A helybeli szin-társulat ma a Hamupipókéat adja. Holnap utolsó előadás a Vereshaju kerül szinre. Ajánljuk a jeles társaságot a közönség figyelmébe, s kívánjuk, hogy e két utolsó előadás telt ház előtt folyjon le. Az eddig előadott darabok mind jól sikerültek. Latabárné, Veresné, Takács Henriette, Cservári Józsefa k. a teljes dícséretet érdemelnek. Utóbbi a „Parlagi Jancsi”-ban megmutatta, hogy szép üde hangja van o azt, ha akarja, használni is tudja.

— **Gyilkosság.** Gyergyó-Sárhegyen Daravics Antal felesége szerelmi viszonyban elt fogalott fiával, — mely a férj előtt a mult hétig titokban volt, ekkor azonban a háznál levő kis szolgáló a férjnek elárulta a viszonyt, a miért aztán a lelketlen nő és kedvese az ártatlan leányt megfojtották. A tettesek — Gy-Szt.-Miklóra bekisértettek.

— **Az új büntetőtörvény** „Jegyzet-szerű kiadása” jelont meg Tettey Nándor és társa Budapesten. A törvénykönyv kiadása a rendesnél kiválóbb figyelmet érdemel a jogászközönség körében; ára 96 kr.

— **Beküldetett.** Alulirt tisztelettel van szerencsém a p. t. közönségnek tudtul adni, hogy Gy.-Fehérvárt, Bethlen Gábor-uteza 110. ösz. ir sz. házonnál *ügyvédi irodámat* megnyitottam. Gy.-Fehérvárt, 1878. júniushó 9-én. *Patitia Rubin*, hites ügyvéd.

A közönség köréből.

F.-Detrehem, 1878. június 1.

Tek. szerkesztő ur!

Azon tiszteletteljes kéréssel járulok a t. szerkesztő urhoz, miszerint az alábbirt soraimnak becses lapja hasábjain egy kis helyet engedni méltóztasson.

Felső-detreheimi lolkész Haczagán János ur, avval vádol a „Haladás” t. olvasói előtt, hogy én a „Haladás” Y. név alatt, a mezőségi román papokról és iskolákról, a legigazságtalanabbul, minden rosszat irtam, továbbá, hogy S. betű aláírásával, a F.-Detrehem községe nevében a legnagyobb kortesnek nyilvánítottam: a minek következtében, úgy látszik, hogy a boszúállási vagy szikrájától felgyuladva, minden rosszat reám igyekszik mázolni.

T. Haczagán ur! kár volt a „Haladás” 32 ik számában oly nagy mértékben és hévvel fenyőfával tüzelni, mert annak pattanó szikrái, a végén s a hosszán, csak is a kupta bórét égetik meg. Azon alap-talan rágalmakért, a mit csak ugyan a legigazságtalanabb módon reám mázolt és a melyek segítségével szeretné magát tisztára mosni és szemközt sárral dobván, alattam igyekszik a vizes lepedőt végig húzni, mintha én volnék az oka, és mintha nem Haczagán ur lett volna az érdemes községi képviselő ur, a ki előjáróságunkat és különösen adószedőnket G. P. urat minden áron szeretett volna megbuktatni és helyét helybeli L. O. képtelen atyánkfíával betölteni, a ki az államhivatalos nyelvéből még egy árva szót sem ért és saját nevét is aligha tudja hiba nélkül leírni, a mit Haczagán ur nagyon jól tudja, tehát ha nem érdeklődött, miért oly hozzáragaszkodólag ajánlta és a választás előtt egy pár héttel candidálgatta? — megengedjen az egész világ, és megengedhet t. Haczagán ur is, 4—5000 frt. adófelszedésével és adminisztrációjával, egy ily egyent nem fogunk megbízni, a még csak arra volt képes és értelmes emberünk van, ha szintén Haczagán ur indítványozná is.

Emliti Haczagán ur, hogy bizony elég ideje, mióta dologtalanul ülök a szülőim házáni: most kérdem én Haczagán urat, ugyan mi köze van saját privat ügyeimmel, vagy ha nem tetszik hivatalt viselni, rendelkezhetik nekem Haczagán ur abban? és ha igen, mutassa elő gyámi, vagy gondnoki felhatalmazását; és akkor én fogom megkérni levett kalappal, hogy szószólóm legyen, és számomra, mint nagylelkű és befolyásos ember valami hivatalt eszközöljen. Tisztelettel Szucs János*)

*) Fentebbi sorokat Szucs János urnak hosszúra nyult tirádáiból kivonatilag közöltük, nevezettnek többszöri sürgetésére. Ezzel a Haczagán és Szucs J. közti ügyet — lapunk részéről befejezettek tekintjük s semminemű replikát többé erről nem közlendünk. Nem azért vagyunk itt, hogy az egyik vagy másik urat tisztára mossuk. Tessék Sz. urnak másérrre vinni a dolgot, annál is inkább, mert mi nem bírálhatjuk el, kinek van igazsága.

A szerkesztőség.

Közgazdaság.

— A tarló-répa (Brachrübe) a learatott ösi gabona felszántott földjébe vetve 6 hétre, nemcsak jó egészséges tápot nyújt a marháknak, hanem a földön hagyott zöld levelei hűtő növénytrágyát is

adván — igenis megérdemli a mezei gazda figyelmét, — természetese nem jár nagy költséggel és fáradsággal, egy kis ritkítás a hol sűrű, s ha a dudva felverné, mi ritka eset egy kis felületes daratzolás, a mit megkiván; egy jó erőben levő hold földön megterem 80-100 köböl vetése csaknem mint a török buzái.

— A hernyókat el lehet pusztítani, ha kéménykormot vízben keverünk, s fáinkat kézi fecskendővel fecskendezünk. A hernyók a zöld kender szagát nem állhatván, ha kereteinket a palántok közé vetjük, ezeket a hernyók nem lepik el — probatam.

— Óvszer a sertések torokgyíkja ellen. Ezen pusztító nyavalya különösen a nyári hónapokba öli csoportosan a sertéseket, az ellen tapasztalás nyomán ajánlhatni ószerül, a kemény fának hamvát, melyből hetenként háromszor egy-egy maroknyit minden egyes sertésre a moslókba kevertetik.

— A zsiszik [Kornwurm] a gabonából elpusztul, ha a gabona közé friss komlót teszünk zsákban.

Szerkesztői üzenet.

Dr. M. S; Dr. N. B. uraknak. Értesítjük, hogy az előfizetési pénzt még nem kaptuk meg. Csodálkozunk.

B. B. és G. ft. uraknak. Becses közleményeiket óhajtvá várjuk. Kéz kezét mos. Ha megtisztelnék minket — mi is szolgálni fogunk az önök által megindítandó közlönynek.

Piaczi árjegyzék.

A Tordai vásárra 1878. június 3. hozott tárgyaknak

1 hectoliter Tiszta buza	8 frt. 40 kr.
„ Tavasz buza	8 „ —
„ Elegy buza	7 „ —
„ Rozs	6 „ 25
„ Árpa	5 „ —
„ Zab	2 „ 75
„ Törökbusa	6 „ 10
méter másza Széna kötetlen	2 „ 50
méter másza Alomszalma	— „ —
Tüzi fa köbméter	2 „ 70
1 kilogramm Marhahus	36 „
„ Disznóhus	56 „
„ Turó	48 „

Gyula-Fehérvárt Junius 8. 1878.

1 hectoliter Tisztabuza	9 frt. — kr.
„ Elegybuza	8 „ 16
„ Rozs	6 „ 75
„ Törökbuza	6 „ —
méter másza kötetlen széna	3 „ 80
méter másza Alonszalma	— „ —
köbméter Tüzi fa	3 „ 35
1 kilogramm Marhahus	— 44

Lotto számok

Temesvári jun. 8.

74, 17, 82, 86, 35,

Brünni jun. 12.

1, 47, 52, 57, 22,

Bécsi tőzsde.

1878. 13/6

Magyar arany-járadék	90.20
Magyar kincst. utalv. 1. kibocsát	118.—
„ „ 2.	112.25
Magy. kel.-vasut elsőbbs. 2. kibocs.	75.—
Magyar állami kötvény 1876.	67.50
Magyar vasuti kölcsön	100.75
Magyar földtehermentesítési kötv.	78.50
Tem esvári földtehermentesít. kötv.	77.50
Erdélyi földtehermentesít. kötv.	76.50
Horvát Slavon földteherment. kötv.	—.—
Magyar szőlő váltáság kötv.	82.75
Öszt. egységes államadósság papban	63.85
Öszt. egységes államadóss. ezüstben	66.15
Öszt. aranyjáradék	74.80
1860. állam sorsjegy	113.75
Öszt. nemzeti bankrészvény	826.—
Öszt. hitelrészvény	234.80
Magyar hitelbank	217.60
Ezüst	102.82
Cs. k. arany	5.59
Napoleonor	9.39
Német birod mark	57.95
London	117.45

Felcélös szerkesztő és kiadótulajd. **Volz B**

HIRDETÉSEK.

Fényképészeti hirdetmény.

Van szerencsém a Nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy fényképészeti műtermemet helyben, a főtéren Mendl József ur házában felállítottam s azt személyes művezetésemmel egy hónapig fentartom.

Törökvésem czélját képezi az, hogy az Aradon kivivott sikert és hírnevem itteni munkáim által növeljem.

Fényképeim hasonlatosság, meglepő színezés és kiviteli tisztaságban egyaránt vételkednek a fényképezés terén bárki által is felmutatott sikerrel.

Képeimet látogató jegy és cabinet alakban, zománcozott formában készítem, azonkívül porcelánra, kehelyre, pohárra, melltűre és bármily anyagra elkészítem. Viz és olajfejtéssel dolgozom. Felveszek csoportokat, tájképeket, műemlékeket s bármely képről másolatot készítek.

Remélve hogy kitűnő képeim közmegelegedésre találnak, aljánlam magam becses kegyeikbe. Alázatos tisztelettel

Auerbach Miksa

fényképész Aradról

a bécsi és szegedi közkiállítás érmeinek tulajdonosa.

Gyula-Fehérvártt 1878. június hó 6-án.

Tisztelettel tudatom **Torda** város és vidéke t. cz. közönségével hogy e városon, hatóságilag engedélyezett

Zálog-kölcsön-üzletet

nyitottam, s naponta, **ékszer-, arany-, ezüst-, értékpapir-, ruhane-műek** és minden értékes tárgyakra pénzt kölcsönzök.

Üzlet helyiség: Piacz, kincstái épület udvarán jobbra.

Tutsek József

zálog-kölcsön-üzlet tulajdonos.

Ház-eladás.	Bérbe kiadó.	Compagnon.	Hausverkauf.
Gyula-Fehérvártt e középütegében 204.sz. a. ház örök áron eladó bővebb felvilágosítást ad e lap szerkesztősége.	Gyula-Fehérvártt a középütegében Hannel Mihály házában két szép szoba, butorral vagy a nélkül rögtön kibireni bővebb felvilágosítást ad e lap szerkesztősége.	Zu einem rentablen Geschäft wird ein Compagnon Gesucht. Einlag 2-3000 fl. sammt Garten zu verkaufen. Nähere Auskunft in der Exped. des Blattes.	La der Scheuergasse ist das Haus Nr. 209 zu verkaufen. Nähere Auskunft in der Exped. des Blattes.

Volcz és társa

könyv- és papirkereskedésében Tordán és Gy.-Fehérvártt kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok egyletek, magányzok, ügyvédek, kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papirba kötve dus választékban. — Másoló könyvek; Kereskedők Irodák sat. részére. Másoló Gépek az chez szükséges viasszos lap, itató papir és a legkitűnőbb másoló tintával.

Irodai, fogalmi, csomagoló és színes papir dus választékban, könyvkötő ezikkek

Előfizetheti, — illetőleg előjegyeztetni — lehet a következő általános kedvelt művekre :

Petőfi Sándor összes költeményeinek füzetekben,	Magyar-Lexicon	Jókai Mor újabb regényei és elbeszélései	Über Land und Meer	Meyer's Conversations-Lexicon	képes diszkiadására, egyes füzet ára	Deutschland's Kunsts chätze	Italien's	Das Buch der Erfindungen	Shakespeare sämtliche Werke, Illustrierte Pracht-Ausgabe	Schiller's Werke Illustrierte Pracht-Ausgabe	65 kr.	48 kr.	32 kr.	32 kr.	32 kr.
					40 kr.										
					30 kr.										
					25 kr.										
					32 kr.										
					32 kr.										

Colportage-Geschäft in Carlsburg.

Der Gefertigte beehrt sich hiermit die höfliche Anzeige zu machen, daß er am hiesigen Plage ein

Colportage-Geschäft

für alle in- und ausländische Lieferungswerke eingerichtet hat, und übernimmt jeden wie immer gearteten Auf-trag in diesem Fache und liefert alle auf dem Gebiete der Literatur erscheinende Werke zum Ladenpreis.

Prospecte und Cataloge werden gratis ausgegeben. Bücher und Prämienbilder werden in loco gratis ins Haus gestellt.

Zur Bequemlichkeit des auswärtigen P. T. Publikums ist ein Agent angestellt, der monatlich ein bis zwei-mal die Umgegend von Carlsburg bereift und Aufträge übernimmt, welche prompt ausgeführt werden.

Achtungsvollst

V. VOLZ,